

Nu är det sommar nu är det sol, nu är det.....

Traditionsenligt börjar sommarkrönikan på ovan sätt. Fast så mycket sol är det inte just nu, snarare ganska kallt och blött. Är i Sundsvall där jag i morgon (två dagar innan midsommarafton) avslutar en BAM-kurs. Idag har vi pratat om den fysiska arbetsmiljön. I morgon blir det nya AFS-en Organisatorisk och Social arbetsmiljö (AFS 2015:4) "för hela slanten".

Det har varit mycket av den senare sista tiden. Många företag försöker förstå vad man ska göra och satte sitt hopp till Arbetsmiljöverkets vägledning. Jag kan inte påstå att den var så bra och inte alls vad många efterfrågat.

Men viljan att arbeta med dessa frågor finns definitivt. Jag försöker på kurser och i workshop avdramatisera formerna. Vi börjar med att titta på den korta filmen, "Utmaningen – en film om den sjuka jobbstressen" (www.av.se). Den ger en förståelse om varför ämnet är viktigt. Så det blir en bra start på diskussionen och formulerandet av mål och rutiner.

I filmen får man ekonomiska argument för att företagen skall investera i arbetsmiljö. Traditionellt brukar man prata om två diametralt olika sätt att få människor att ändra beteende, enligt citatet; "the carrot or the stick". Vi föredrar oftast den mer svenska moroten även om hotet ibland kan vara effektivt. En nära vän fick nyligen en stroke. Han är nu helt övertygad om att det är dags att sluta röka. Ibland är orsakssambandet obarmhärtigt tydligt!

När det gäller att investera i arbetsmiljö i allmänhet och psykosocial arbetsmiljö i synnerhet är det kanske inte lika enkelt. I remissrundan av AFS 2015:4 fanns det en bilaga som försökte visa att utgifterna som följd av utbildningskraven i föreskriften skulle betala sig på grund av lägre sjukskrivningskostnader.

Det är väldigt bra om vi kan dämpa samhällets sjukskrivningskostnader. Pengarna kan användas till bättre saker. Men som ekonomiskt argument och för att få företagen att jobba med psykosocial arbetsmiljö är jag tveksam. Även om folkhälsoministerns förslag att företagen ska betala 25% av sjukskrivningskostnaderna efter 90 dagar mot all förmodan skulle gå igenom. Orsak och verkan är för långt ifrån varandra. Däremot skulle arbetsgivarna bli mindre benägna att anställa. Bemanningföretag och olika typer av korttidsanställningar skulle öka. Jag har svårt att se att detta skulle vara en fördel för arbetsmiljön.

Den stora utmaningen handlar om att minska "sjuknärvaron". Här finns det vare sig karensdag eller försäkringskassa som "stöttar" företagen. Hela kostnaden hamnar på företaget redan idag. Enligt min uppfattning är inte det stora problemet med "sjuknärvaro" att en del går till jobbet och smittar med "snuvan". De stora kostnaderna beror snarare på missnöje med frånvarande och dåliga chefer, låg bemanning, ständiga omorganisationer och införandet av regler som saknar förankring. Missnöje som resulterar i låg produktivitet och som kostar pengar!

Lyckas vi övertyga företagsledning och ekonomichefer om att det finns pengar att spara, men framförallt att tjäna. Då kommer man snabbt att hitta arbetsmetoder för att skapa en god psykosocial arbetsmiljö som bidrar till en hög produktivitet. Då kan vi kasta Arbetsmiljöverkets vägledning och exportera svenskt arbetsmiljöarbete. Det kan bli en exportframgång jämförbar med SKF:s kullager, svenska lastbilar eller för den delen - Tetra Pak!

Arbetsmiljö- och Sommarhälsningar!

Janke Wikholm

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se